

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/777/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

144/2014. (VI. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹, 2013. október 23-án előterjesztett **panaszát** a 2014. június 12-én megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Gy. Rendőrkapitányság - vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

Indokolás

A panaszos 2013. október 23-án, a Testület panaszbejelentő formanyomtatványának kitöltésével terjesztette elő panaszát, a vele szemben 2013. október 20-án foganatosított rendőri intézkedés miatt.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2013. október 20-án, délután 14 óra 15 perc körüli időpontban egy kisteherautóval közlekedett Gy. városban, a K. L. utca és a kettes híd közötti körforgalomban, amikor szembe jött vele egy rendőrautó, amely utána fordult és ellenőrzés lefolytatása céljából megállította.

A panaszos elmondta, hogy a L. utca irányába igyekezett, ahol a felesége nagynénje tartózkodik életvitelszerűen, akit abból a célból akartak felkeresni, hogy a gépjárműben tartózkodó 5 éves kisfiúkra vigyázzon addig, amíg a panaszos a feleségét a H. Kórház sürgősségi osztályára szállítja, akit a közelmúltban többször műtettek trombózis miatt, és a betegség kiújulásának gyanúja sajnálatos módon ismételt felvetődött.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A panaszos elmondta, hogy a gyermekülést, a sürgős szükség miatt nem kapcsolták be. A két rendőr járőr ezt észlelve állította meg a panaszost. A rendőrök elkérték a panaszostól az iratait, majd megkérdezték, hogy elismeri-e, hogy a gyermekülés hiányzott a gépjárműből. Mindezt a panaszos nem vitatta, elismerte, amire a járőr közölte vele, hogy „Akkor önt feljelentem.”, mire a másik járőr elkezdett mosolyogni.

Az út szűk volt, ezért szépen megkérte a járőröket, hogy nem lehetne-e a kocsival úgy megállni, hogy elférjenek mellettük az autók, és lehetőség szerint ne bámulja őket mindenki. Erre a rendőrök kiabálni kezdtek, hogy azt csinálnak, amit akarnak és oda állnak, ahová akarnak. A panaszos erre megkérdezte tőlük, hogy miért nem lehet helyszíni bírságot fizetni, hiszen elismerte a felelősségét, mire a rendőrök csak annyit mondtak, hogy ők feljelentik a panaszost. A panaszos felesége, az 5 éves gyermekkel be szeretett volna menni a házba, mert fáj a lába, hiszen kórházba indultak, de ezt a két rendőr nem engedélyezte. Ekkor már 4 tanú volt a helyszínen. A panaszossal a szondát is megfűjtatták, és mivel nem ivott, közölték, hogy milyen szerencsés. A panaszos elmondta, hogy ezt az egész szituációt egyáltalán nem értette.

Az egyik rendőr hátrament a gépjármű hátuljához, kinyitotta annak ajtaját, mire a rakodótérben található, a panaszos vállalkozásához használt kellékek kidőltek. A rendőr megkérdezte a panaszost, hogy milyen drogot szállít, azonban a panaszos ezen „kínjában” már csak mosolyogni tudott. Közölték vele, hogy kipakoltatják a buszt, mire a panaszos mondta, hogy álljanak neki. Eközben a másik rendőr a kesztyűtartót kinyitotta, de oda se ment megnézni, hogy mi van abban. Ez a panaszos megítélése szerint mind tudatosan, megalázóan a személye ellen irányult.

A rendőröknél voltak a panaszos iratai, amikor azok az autó előtt állva megkérdezték, hogy milyen gépjármű ez. A panaszos ekkor közölte a rendőrökkel, hogy a forgalmi engedély a rendőröknél van és az autó jelzése is jól látható. Erre ismét dühösen a rendőrök „rátámadtak”, hiszen ők már többször mondták, hogy ők bármit megtehetnek. Idővel visszaadták a panaszosnak az iratait, és amikor be akart szállni a gépjárműbe, az egyik rendőr odarohant hozzá annak ellenére, hogy a társa kézzel húzta vissza. A rendőr a panaszos állítása szerint meg akarta őt támadni, a gépjármű ajtaját a panaszos fellépő lábára csapta és vérben forgó szemekkel közölte, hogy most megnézheti magát, „kicsináltatja” és majd „utazik rá” az egyenruhában és a civil szférában is.

A történetek után a panaszos bement a Gy. - i Rendőrkapitányságra, hogy panaszt tegyen, de ekkor azt tapasztalta, hogy a két rendőr járőr már oda a panaszos előtt megérkezett és figyelmeztették az elöljárójukat, hogy nem sokára megjelenik a panaszos a rendőrkapitányságon. Az elöljáró arrogánsan közölte vele, hogy látatlanban is a két járőrnek hisz, egyebekben nem ér rá arra, hogy a panaszát rögzítse. A panaszos két óra várakozás után ismét megkérte a portást, hogy szóljon az elöljárónak, aki üvöltve kirohant, miközben egy papírt lobogtatott a kezében, hogy előállítottak valakit és nem ér rá arra, hogy rögzítse a panaszt. A panaszos ekkor közölte vele, hogy nem követett el bűncselekményt, nincs előzetes letartóztatásban és nem is a beosztottja. Kikérte a vele szemben alkalmazott hangnemet, mire a rendőr elöljáró vérben forgó szemmel rávágta az ajtót és távozott. A panaszos elmondta, hogy a továbbiakban nem látta értelmét annak, hogy a rendőrkapitányságon várakozzon, ezért elhagyta az épületet.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordul a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Gy. - i Rendőrkapitányság vezetője 2014. február 14-én kelt átiratából az alábbiak állapíthatók meg.

A kapitányságvezető, r. ezredes arról tájékoztatta a Testületet, hogy 2013. október 20-án H. T. r. zls. és K. B. r. őrm. a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése, és a 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra kezdték meg a közlekedésrendészeti intézkedést a panaszossal szemben, mivel az általa vezetett gépkocsiban több személy foglalt helyet, mint amennyi szállítására az alkalmas volt, továbbá a gépjárműben ülő kisgyermek nem biztonsági gyermekülésben, bekötve utazott.

A rendőrök a jármű megállításánál megtartották a 7001/2006. (IV. 06.) ORFK irányelv –a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáról – (továbbiakban ORFK irányelv) 2. 1. valamint a 2. 1. 2. (szolgálati járművel menet közben végrehajtott megállítás) és a 2. 1. 2. 1. (szolgálati gépkocsival végrehajtott megállítás) rendelkezéseit.

Miután a rendőrök megállították a panaszost, közölték vele az intézkedés okát, a panaszos elismerte, hogy nem használták a gyermekülést. Ilyenkor a két rendőr valóban közölte vele, hogy feljelentik. A kapitányságvezető véleménye szerint, mivel a panaszos két szabálysértést követett el, a vele szembeni feljelentést a jogszabály lehetővé teszi. R. ezredes elmondta, hogy az, hogy az intézkedés során a rendőrök összerosolyogtak nem állt összefüggésben magával az intézkedés tényével, hanem csakis valamilyen külső behatás eredménye lehetett az, hogy a rendőrök mosolyogtak.

A kapitányságvezető elmondta, hogy az intézkedő rendőrök megadták a szükséges felvilágosítást a szabálysértéssel és a szabálysértési eljárással kapcsolatban. Továbbá a panaszos valóban közölte, hogy a feleségének trombózisa volt, azonban azt nem, hogy a kórházba siettek volna, hanem azt mondta, hogy csak pár utcát közlekedtek, és ezért is nem használták a biztonsági gyermekülést. Továbbá megállapíthatónak tartja r. ezredes, hogy a panaszos piacozik, és ekkor onnan érkezett haza, tehát nem a kórházba kívántak menni.

A panaszost Gy. város, Sz. utcában az S. u. és az Sz. u. kereszteződésében lévő körforgalomból kihajtva, attól kb. 5 méterre állították meg és vonták közlekedésrendészeti intézkedés alá. Az intézkedő rendőrök valóban nem engedték meg azt, hogy a panaszos odébb álljon a gépjárművével, mivel a rendőri intézkedés módszertana alapján a megállítás nem buszmegállóban történt, illetve a közlekedést is a legcsekélyebb mértékben zavarták, azt azonban nem lehetett volna kivitelezni, hogy a rendőri intézkedést kívülállóknak ne lássák. Az intézkedő rendőrök nem kiabáltak, nem voltak agresszívek, hanem a megfelelő és szükséges mértékben határozottak és a forgalom által keltett zajtól kifolyólag a megfelelő mértékben hangosak voltak.

A panaszos valóban megkérdezte a rendőröktől, hogy ha elismerte a szabálysértés elkövetését, akkor miért nem fizethet helyszíni bírságot. Tekintettel arra, hogy a panaszos két szabálysértést követett el, ezért a törvény lehetőséget ad az intézkedő rendőrök számára, hogy szankcióként a feljelentést alkalmazzák, így a körülmények alapján, alapos mérlegelést követően ezen szankció alkalmazása mellett döntöttek.

Az intézkedő rendőrök valóban nem engedték be a panaszos kisfiát és feleségét a házba, hiszen a rendőri intézkedés még folyamatban volt, nem ért véget, és az igazoltatott személynek az intézkedés végéig a helyszínen kell maradnia, annak végéig feltartóztatható. Az igazoltatást követően a panaszos felesége és kisfia távozott az intézkedés helyszínéről, miközben az a panaszossal szemben továbbfolytatódott.

Az intézkedő rendőrök, a szonda megfújását követően nem mondtak olyat a panaszosnak, hogy az milyen szerencsés.

A rendőrök a gépkocsit a lehetőségekhez mérten kívülről, szemrevételezéssel vizsgálták át, közbiztonságra különösen veszélyes eszköz és egyéb tiltott tárgy nem került elő. A jármű átvizsgálását az illegális migráció mértéke is megkívánta, illetve azok az információk, amelyek szerint a jogellenesen hazánkban tartózkodó menekülteket ilyen és ehhez hasonló járművekkel szállítják, csempészik.

Az intézkedő rendőrök nem kérdezték meg a panaszostól, hogy milyen drogot szállít.

Az intézkedő rendőrök nem mondták a panaszosnak, hogy kipakoltatják a buszt, a kesztyűtartót is a panaszos nyitotta ki, amelynek tartalmáról a rendőrök szemrevételezéssel győződtek meg.

A rendőri intézkedés során nyugodt – azonban a panaszos feldúlt viselkedése miatt – a megfelelő mértékben erélyes, határozott hangnemet tanúsítottak a rendőrök. Az intézkedés hangereje, a forgalom zaja miatt lehetett hangosabb.

Az intézkedő rendőrök valóban kérdéseket tettek fel a gépkocsiról, annak ellenére, hogy a gépkocsi okmányai náluk voltak. Ezt azért tették, mert a rendőr az intézkedés, igazoltatás során az igazoltatott irányába ellenőrző kérdéseket intézhet. Mivel ennek a panaszos annak ellenére nem tett eleget, hogy kötelessége a kérdésre válaszolni, a rendőrök határozottan felszólították, hogy válaszoljon a feltett kérdésekre, illetve működjön együtt. A rendőrök nem támadtak a panaszosra sem verbálisan, sem tettlegesen és olyat sem mondtak neki, hogy bármit megtehetnek.

A kapitányságvezető szerint nem felel meg a panaszos állítása a valóságnak, miszerint az egyik intézkedő rendőr a panaszos lábára csapta volna a jármű ajtaját, illetve az sem, hogy utazni fog rá civilben és szolgálatban is, amelyet alátámaszt is, hogy az elmúlt 3 hónapban ilyen nem történt. H. T. r. zls. az intézkedés végén azt közölte a panaszossal, hogy a sérelmére ugyan becsületsértést követett el, de nem él a magánindítvány jogával, nem tesz ellene feljelentést.

R. ezredes tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszfelvétel a Gy. - i Rendőrkapitányságon azért nem történt meg, mivel a panaszos a két alkalommal történő tájékoztatás ellenére eltávozott az épületből. Időközben egy bűncselekmény miatt körözött személy őrizetbe vétele vált szükségessé, és az, mint személyes szabadságot korlátozó intézkedés elsőbbséget élvez, továbbá egy fő látott el szolgálati parancsnoki tevékenységet, ezért annak felvétele később lett volna megoldott. Ezt a panaszos azonban nem várta meg, a közlést nem is kívánta tudomásul venni.

A panaszos megérkezésekor a vele szemben, korábban intézkedő két rendőr már valóban a kapitányságon volt, hiszen jelentéstételi kötelezettség terheli őket az előjárójuk irányába. Ezt

szóban meg is tették. Továbbá a szolgálati parancsnok, a kollégái elmondása szerint a rendőri intézkedést teljes mértékben jog-és szakszerűnek véleményezte, ezáltal nem volt kétséges a rendőrök által elmondottak valóságtartalma. A szolgálatirányító parancsnok valóban közölte a panaszossal, hogy abban az időpillanatban, amikor a kapitányságra érkezett nem volt ideje a panaszt felvenni, azonban a sz. hivatalos feljegyzésben foglaltak tanúsága szerint is, két alkalommal is felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy amint végez az őrizetbe vétellel kapcsolatos feladattal, azt követően a panaszt fel fogja venni. Ennek ellenére a panaszos az épületből eltávozott, de a várakozása így sem volt több mint egy óra. A kapitányságvezető elmondta, hogy a panaszost E. A. r. őrm. tájékoztatta a panasztétel lehetőségéről, amelyről a sz. hivatalos feljegyzés készült.

2) A rendőrség megküldte, a 2013. október 20-án megtett feljelentést a panaszossal szemben.

A feljelentést a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (továbbiakban: KRESZ) 46. § (1) pontjába és a KRESZ 48. § (7) bekezdés a) pontjába ütköző szabálysértések elkövetése miatt tették meg a rendőrök a panaszossal szemben, mint járművezető ellen, két rendbeli, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ába ütköző, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt.

A megállapított tényállás szerint a panaszos egy tehergépjárművel közlekedett, amelyben a rendőrök észlelték, hogy három felnőtt és egy gyermek utazik. A panaszos rendőri kérdésre elmondta, hogy tudja, hogy csak két személy utazhat a tehergépjárműben, azonban a vele együtt utazó felesége lába fáj és csak néhány utcáról jönnek, ezért muszáj volt így megoldani a személyek szállítását. Ezen kívül a tehergépjárműben utazott a panaszos fia. A rendőr megkérdezte, hogy az 5 éves fia miért nem biztonsági gyermekülésben utazik és egyébként is miért nincs a tehergépjárműben biztonsági gyermekülés. A kérdésre a panaszos szintén ugyanazt a választ adta, hogy csak néhány utcáról jönnek.

Az intézkedés során leellenőrizték a személyeket és a tehergépjárművet is a nyilvántartásokban, ahol senki és semmi sem szerepelt. Ezt követően a rendőr közölte a panaszossal, hogy mivel több szabálysértést követett el, ezért őt feljelenti, amelyet a panaszos elismert és tudomásul vett. Szó szerint idézve: „Nyugodtan jelentetek, lesz*rom, nem érdekel.” A rendőr megjegyezte, hogy a panaszos az intézkedés során végig ellenséges, arrogáns volt. Az intézkedésről, ellenségeskedésről, becsmérlésről és szidalmazásról külön jelentés készült.

3) Az intézkedésről készült, 2013. október 20-án kelt jelentést is csatolta a Gy. - i Rendőrkapitányság és a Testület rendelkezésére bocsátotta.

A rendőr 14 óra 35 perc körüli időben észlelte a narancssárga, fehér színű gépjárművet, amelyben látszólag többen utaztak, mint ahány férőhely volt abban. Ennek tisztázása érdekében intézkedés alá akarta vonni, de mivel a körforgalomnál kettő-három gépjármű állt közéjük, ezért a panaszos tovább ment az S. utcára, a rendőrök pedig a K. E. utcán haladtak (a gyorsabb utolérés miatt), amikor is egy újabb körforgalom kijárata után közvetlenül, a megkülönböztető fényjelzést használva megállították a panaszost.

Ezt követően K. B. r. őrm. utasítására megkezdte az autóban utazó négy fő ellenőrzését. A jelentés tartalmazza a négy fő személyi adatait és a velük szemben foganatosított intézkedést. A panaszost napszaknak megfelelően köszöntötte, illetve közölte vele nevét, rendfokozatát,

jelvényszámát, illetőleg azt, hogy közlekedésrendészeti ellenőrzés alá vonja, amire tekintettel elkérte a panaszos menetokmányait. A panaszos a tájékoztatást megértette, a kérésnek eleget tett, viszont feldúlva megjegyezte, hogy „biztos utaznak rám, a rendőrségnek/maguknak nincs jobb vasárnap délutáni dolguk, minthogy őt piszkálják”. Kritizálta azt is, hogy az (...) forgalmi rendszámú gépjárművel (amivel a megkülönböztető fényjelzést használták) a panaszos mellett, kb. 3-4 méterre a forgalomtól elzárt területen álltak meg. A rendőr közölte vele, hogy ez azért történt, hogy a forgalmat ne akadályozza a rendőrök megállása, így a forgalom zavartalanul tudjon haladni, illetve az intézkedést biztonságosan le tudják vele szemben folytatni.

A panaszos adatainak az ellenőrzése során megállapították, hogy nem szerepel az Országos Körözési Rendszerben, viszont a rendőrök észrevették, hogy a gépjármű forgalmi engedélyében a szállítható személyek rovatban két fő szerepelt. Ekkor a rendőr megkérdezte a panaszost, hogy miért szállít négy főt a gépjárművel, holott abban csak két főt lehetne? Továbbá közölte vele, hogy ha kisgyermeket szállít, akkor miért nem használ biztonsági gyermekülést? A panaszos azt a választ adta, hogy muszáj volt, hiszen a felesége lába trombózisos és ezzel nehezen tud menni, csak pár utcát szállította. Végig tisztában volt azzal, hogy ezzel szabálysértést követett el, amelyet elismert. A fő gond továbbra is az volt, hogy miért kell őt vasárnap délután „piszkálni”. A rendőr előadta, hogy a panaszos ezen szituációban flegmán beszélt vele és a járőrvezetővel is. Ezután közölte vele a rendőr, hogy a KRESZ 46. § (1) bekezdés és a KRESZ 48. § (7) bekezdésbe ütköző cselekményt követett el, amely miatt szabálysértési feljelentést készít, külön iratban.

A rendőr átvizsgálta a gépjármű csomagterét is, ahol közbiztonságra különösen veszélyes eszköz és egyéb tiltott tárgy nem került elő. Erre a panaszos még jobban felháborodott, majd közölte, hogy miért kell őt vasárnap délután ilyenekkel zavarni, ő nem „lopó”, „bankrabló”, továbbá „azért tart itt ez az egész ország, hogy az ilyen emberekkel foglalkoznak, nem azzal ami a dolguk lenne”. A panaszos folyamatosan azt mondta a rendőröknek, hogy élvezik ezt csinálni vele és minden vágyuk az, hogy a szolgálatuk során büntessenek. Elmondása szerint a rendőrség alkalmazottai így élik ki vágyukat, hogy más embereket zaklatnak, ilyen kis súlyú dolgokkal foglalkoznak, nem pedig ami a feladatuk lenne. Miközben a rendőrök adminisztrációs tevékenységüket látták el, a panaszos az IQ szintjüket becsmérelte, hogy azért tart itt a rendőrség és az ország, mert ilyen alacsony IQ szinttel rendelkező személyek dolgoznak az utcán. Ezt tudomásul vették a rendőrök, majd megjegyezte a panaszos azt is, hogy az ő IQ szintje jóval magasabb a rendőrökénél.

A panaszos az intézkedés során többször elkérte a rendőrök azonosító számát és nevét. (A rendőr valószínűnek tartja, hogy az intézkedés elején, a feldúlt állapota miatt erre nem figyelte.)

A panaszos folyamatos engedetlenkedése miatt a rendőr felajánlotta, hogy kihívja a parancsnokukat a helyszínre, hogy az esetleges problémáit vele beszélhesse meg a panaszos, amely ajánlatot nem fogadta el, arra hivatkozva, hogy nem „nem félek tőletek, jelentsetek csak fel”.

A rendőri intézkedés befejeztével a napszaknak megfelelően elköszöntek tőle, kellemes vasárnapot kívántak neki, mire a panaszos az autójából utánuk kiabálta, hogy „ez legyen a legnagyobb örömtök”, valamint egyéb megjegyzéseket is tett (amelyeket a rendőr már pontosan nem értett).

Az intézkedés során kényszerítő eszközt vele szemben nem alkalmaztak, sérülése nem keletkezett, viszont panasszal kívánt élni. Többször tájékoztatta őt a rendőr, hogy ha panasszal kíván élni a Gy. - i Rendőrkapitányságon és/vagy a Független Rendészeti Panasztestületnél megteheti, amely tájékoztatást megértette és tudomásul is vette.

A rendőr fontosnak tartotta jelentése végén megjegyezni, hogy a járműben tartózkodó egyik hölgy folyamatosan bocsánatot kért a panaszos viselkedése miatt.

4) A rendőrség csatolt, egy az intézkedésről szóló kiegészítő jelentést, amelyet 2014. február 12-én készítettek el.

H. T. r. zls. elmondta, hogy az intézkedés napján egy körforgalomtól 5 méterre vonták intézkedés alá a panaszost, szabálysértés elkövetése miatt. A panaszosnak az intézkedés közben elmondták, hogy a szabálysértés elkövetése végett ellene feljelentéssel fognak élni, amelyen sem H. T. r. zls. és kollégája sem mosolyogtak. A panaszos az intézkedés elején nem kérte meg a rendőröket arra, hogy menjenek kicsit távolabb attól a helytől, ahol megálltak, hanem kritizálta és kifogásolta azt, hogy a szolgálati gépjármű, amin a fényhíd be volt kapcsolva, miért a forgalomtól elzárt területen áll. Ennek okaként elmondták neki, hogy ez azért van így, hogy a forgalom akadálytalanul haladhasson. A panaszos a helyszínen megkérdezte, hogy a szabálysértés elkövetését miért nem lehet a helyszínen, egy bírsággal rendezni, arra viszont valószínűleg nem emlékszik, amikor közölték vele, hogy mivel két szabálysértést követett el, ezért vele szemben a helyszínen bírságot nem lehet alkalmazni, hanem csakis feljelentéssel lehet élni ebben az esetben.

Az intézkedés elején a panaszos jelezte H. T. r. zls.-nak, hogy a feleségének fáj a lába és ezért ültek többen a gépjárműben. Elmondása szerint csak pár utcáról jöttek. A rendőr itt kívánja megjegyezni, hogy amikor intézkedés alá vonták épp haza érkeztek, nem pedig a kórházba indultak, továbbá a Gy. - i Pamok nem pár utcára van, hanem 3-4 kilométerre az ellenkező irányba. A rendőr meg kívánja még jegyezni, hogy a panaszos elmondása alapján hétvégén piacozással foglalkozik és a tehergépjármű csomagtere a piacon árult termékkel volt tele, továbbá még említette is, hogy honnan jönnek. A panaszos ekkor még azt is mondta, hogy mivel ő piacozik, a csomagtér áruval van tele, nyugodtan nézzék meg a rendőrök, akik szemrevételezték a csomagteret és a kesztyűtartót is. A panaszos ekkor még azt is mondta, hogy ha kell kipakolja az egész csomagteret, amire a rendőrök azt válaszolták, hogy nem kell. Ezen helyek szemrevételezése során szabálysértést és bűncselekményt nem tapasztaltak. A személy kérésének eleget tettek azzal, hogy amint a feleségét és a fiát leellenőrizték, együtt távozhattak a helyszínről.

A helyszínen a panaszosnak az intézkedés során tettek fel ellenőrző kérdéseket, amely a gépjármű típusára és a forgalmi rendszámra vonatkozott. Az intézkedés során a panaszossal végig határozottan, de nem kiabálva beszéltek, továbbá nem mondták a panaszosnak azt sem, hogy bármit megtehetnek, már csak azért sem mondanának ilyet, mert ez nem igaz.

A jelentés kiegészítés végén a rendőr megjegyezte, hogy a panaszossal szemben egy pillanat erejéig sem léptek fel támadólag és nem fenyegették meg, legfőképp nem csapták rá a gépjárműve ajtaját. Egyetlen dolgot mondott H. T. r. zls. a panaszosnak az intézkedés végén, hogy ellene becsületsértés miatt nem tesz feljelentést, pedig a viselkedése miatt arra lehetősége lenne

5) 2013. október 20-án F. K. r. zls. hivatalos feljegyzést készített.

R. zls. jelenti, hogy 2013. október 20-án, 15 óra 30 perc körüli időben, a 3. sz. objektumőri szolgálatot ellátó E. A. r. őrm. jelezte, hogy a Rendőrkapitányságra érkezett egy férfi, aki a rendőri intézkedés ellen kívánt panasszal élni. R. zls. azonnal felvette a kapcsolatot a férfivel, akinek feljegyezte a személyes adatait.

A panaszos elmondta, hogy két rendőr megállította őt, és megbüntették, és az a két rendőr agresszív volt vele szemben. Elmondta, hogy ő csak 4 utcát haladt a gépkocsival olyan módon, hogy a kocsiban lévő kisgyermeket nem kötötték be és ültették bele a biztonsági gyermekülésbe, de a felesége be volt kötve és úgy fogta a kisgyermeket.

A panaszost r. zls. tájékoztatta, hogy a panaszát rögzíteni fogja, azonban arra kicsit várnia kell, mert egy körözött személy elfogásában intézkedik. Ezen közlését nehezen, de tudomásul vette a panaszos.

Kb. 16 óra körül, a 3. sz. objektumőr telefonon tájékoztatta r. zls-t, hogy a panaszos személy távozni akar, amikor r. zls. ismét felvette vele a kapcsolatot, tájékoztatta, hogy továbbra is várnia kell, mivel az őrizettel kapcsolatos intézkedések folyamatban vannak. Ezt sértődve nem kívánta tudomásul venni, majd amikor ismét felhívta a panaszos figyelmét a további, maximum fél óras várakozásra, akkor az közölte a rendőrrel, hogy nem a főnöke. Ezután néhány perc múlva elment az épületből. A szóbeli meghallgatás során felhívta a rendőr a figyelmét az egyéb panasztételi lehetőségekre (FRP, Ügyészség), amelyet a rendőr úgy ítélt meg, hogy a panaszos nem vett tudomásul.

A meghallgatás során a panaszos egyszer hivatkozott egy közeli ismerősére, rokonára, aki főkapitány-helyettes volt.

A rendőr megjegyezte még, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőröket szóban meghallgatta az esetről, amely során elmondták, hogy azért vonták intézkedés alá a panaszost, mivel a két személyes járműben 4 fő tartózkodott, továbbá egy kisgyermek nem volt biztonsági ülésben rögzítve. Elmondták, hogy a panaszos az intézkedés során folyamatosan kérdőre vonta őket az intézkedésről, szidalmazta őket és a családtagjaikat is.

A panaszos szóbeli meghallgatását és a vele történő kommunikációt hallotta és látta C. Á. r. főrm. és E. A. r. őrm.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedések idején hatályos 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos beadványában a 2013. október 20-án foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés során sérelmezte a rendőrök által használt hangnemet, valamint azt, hogy az intézkedés során az egyik rendőr „rátámadt” és megfenyegette őt. Az intézkedéskor a panaszos elismerte kétféle közlekedési szabálysértés elkövetését, de sérelmezte, hogy a

rendőrök vele szemben nem szabtak ki szabálysértési bírságot, hanem feljelentették. Miután a rendőrök és a panaszos is elhagyta az intézkedés helyszínét, a panaszos elment a Gy. - i Rendőrkapitányságra, ahol panasszal szeretett volna élni, a vele szemben intézkedő két rendőrrel szemben, de ott nem foglalkoztak vele arra hivatkozással, hogy egy körözött személyt állítanak elő, és ez a cselekmény prioritást élvez a panaszos panasztételi jogával szemben.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése szerint a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása szerint, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg. A (2) bekezdés szerint a feljelentést szóban vagy írásban bármely személy vagy szerv megteheti. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni, vagy arról feljegyzést kell készíteni. A (3) bekezdés alapján a feljelentésnek tartalmaznia kell a feljelentett cselekmény helyének és idejének, továbbá az elkövetés körülményeinek a leírását, a bizonyítási eszközök megjelölését, továbbá az eljárás alá vont személy ismert adatait, valamint ha lehetőség van rá, akkor a bizonyítási eszközöket csatolni kell a feljelentéshez.

A Szabs. tv. kommentárjából kiderül, hogy a törvény előtérbe helyezi a helyszíni bírság jogintézményét a feljelentéssel szemben, hiszen úgy rendelkezik, hogy az ügyek jelentős számát ezen a módon kell lezárni. A Szabs. tv. 99. §-ához fűzött kommentár tartalmazza, hogy a bírság kiszabása egy sajátos alku eredménye, ugyanis az elkövető nem kötelezhető arra, hogy a helyszíni bírságolásnak alávesse magát, de ugyanakkor a hatóság részéről eljáró személy sem köteles ebben a sommás formában elbírálni a szabálysértést, s bármikor választhatja a helyszíni idézést, vagy a feljelentést is.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést.

A Testület a feljelentést megelőző rendőri intézkedéseket tudja vizsgálatának tárgyává tenni, nevezetesen, hogy a panaszossal szembeni rendőri intézkedés érinthette-e a panaszos valamelyik alapjogát, és érthette-e azokat valamely fokú sérelem. Erre tekintettel a Testület az Rtv. 92. § alapján vizsgálatának tárgyává tette a rendőri tájékoztatás elégséges voltát, valamint azt, hogy a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában foglalt, a szolgálati fellépés módjával kapcsolatos előírásokat maradéktalanul betartották-e a panaszossal szemben intézkedő rendőrök.

Mindezekre tekintettel, az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a VI. cikkben rögzített személyes adatok védelméhez, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján tehát a Testület vizsgálta a közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét és indokoltságát.

A panaszos a helyszínen elismerte, hogy valóban a tehergépjárműben szállítható két fő helyett, négy fő tartózkodott a gépjárműben, ezek közül egy fő 5 éves gyermek volt, akit nem biztonsági gyermekülésben bekötve szállítottak.

A rendőrség által megküldött dokumentumokból kiderül, hogy a panaszossal szemben a KRESZ 46. § (1) bekezdés és a KRESZ 48. § (7) bekezdésbe ütköző és a Szabs. tv. 224. § szerint minősülő, kétrendbeli, közlekedési szabályok kisebb fokú megszegése miatt foganatosítottak közlekedésrendészeti intézkedést, amely végén a panaszost feljelentették.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 30. § (2) bekezdése szerint, az (1) bekezdésben meghatározott cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (3) bekezdése szerint a rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha

- a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy
- b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése szerint az a személy, aki KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést követi el.

A KRESZ 46. § (1) bekezdése szerint személyt szállítani csak a járműnek e célra kialakított álló- vagy ülőhely részén szabad. Álló utast csak autóbuszon, trolibuszon és villamoson szabad szállítani. Tehergépkocsi tekintetében a 46. § (4) bekezdése enged kivételt, amely szerint abban az esetben szabad a hatósági engedélyben feltüntetett személyek számánál többet szállítani – az (5) bekezdés kivételével - , ha a) a tehergépkocsi megengedett legnagyobb összömege 3500 kg-ot meghaladja, b) a szállított személyek számára megfelelően rögzített és biztonságos ülőhely van, c) a rakomány a szállított személyeket nem veszélyezteti, d) a tehergépkocsi összömege – a rakfelületen szállított személyek súlyát személyenként 68 kg-mal számolva – a tehergépkocsi megengedett legnagyobb összömeget nem haladja meg.

A KRESZ 48. § (7) bekezdés a) pontja rögzíti, hogy ha a gépkocsiban vagy a mopedautóban utazó 150 cm-nél alacsonyabb gyermek – a testsúlyához igazodó kialakítású – gyermekbiztonsági rendszerben rögzítve szállítható. A gyermekbiztonsági rendszert kialakítástól függően a járműnek erre a célra gyárilag kialakított rögzítési pontjaihoz, vagy az üléshez tartozó biztonsági övhöz, vagy ennek bekötési pontjaihoz kell csatlakoztatni. A gépkocsi és a mopedautó üléseihez –a vezető ülését kivéve – gyermekbiztonsági rendszer szerelhető be. Az üléshez – a jármű szokásos haladási irányával ellentétes irányban – a gyermekbiztonsági rendszer csak akkor szerelhető be, ha az üléshez légzsákokat nem szereltek fel vagy a légzsák működésbe lépését előzetesen megakadályozták.

a) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A rendőri jelentések egybehangzóak a tekintetben, hogy panaszost azért vonták intézkedés alá, mert a gépkocsizó járőrök észlelték, hogy egy gyermek úgy utazik a gépjárműben, hogy azt édesanyja ölében tartja, és kettőjüket köti át a biztonsági öv, tehát nem helyezték el őt biztonsági gyermekülésben. A közlekedésrendészeti ellenőrzés során azt tapasztalták a járőrök, az iratok ellenőrzését követően, hogy a megengedett két fő szállítható személy helyett négy főt szállít a panaszos (beleértve magát is) tehergépjárművével.

A panaszos a beadványában maga is elismerte, hogy a megengedettnél több személy tartózkodott a gépkocsiban és, hogy gyermekét nem biztonsági gyermekülésben szállította.

A Testület a körülmények ismeretében megállapította, hogy a rendőri intézkedéshez a fentebb említett Rtv. 44. § kellő jogalapot biztosított, sőt mivel szabálysértés gyanúja is felmerült esetében, az Rtv. 29. § alapján is jogosult volt a rendőr a panaszost intézkedés alá vonni.

Mivel azonban a fenti jogszabályi hivatkozás értelmében a rendőrség a járműhasználat szabályszerűségét, valamint az okmányokra vonatkozó előírások megtartását minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – ellenőrizheti, erre tekintettel a Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, így az intézkedés kezdeményezése a panaszos tisztességes eljárásához való jogát nem sértette.

Ugyanakkor a Testület ismételtlen leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

b) A Testület ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Tehát amennyiben az ellenőrzést végző rendőrök valóban észlelték a panaszos közbiztonságot veszélyeztető cselekményét, nem csupán jogosultak voltak őt megállítani, hanem az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére való tekintettel az intézkedés lefolytatása kötelességük is volt.

A panaszos igazoltatásával kapcsolatban a Testület utal rá, hogy az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. idézett szakasza a közlekedésrendészeti ellenőrzést kifejezetten az igazoltatás lehetséges indokaként emeli ki, a Testület megállapította, hogy az igazoltatás is megfelelő jogalappal történt, ezért az a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát nem sértette.

c) A panaszos előadta, hogy légzésmintát vettek tőle az eljárás során.

A rendőri jelentésekben röviden utalnak arra, hogy légzésmintát vettek a panaszostól, erre rendszeresített szondával, amelynek az eredményéről sem a panaszos, sem a rendőrség nem nyilatkozott. A panaszos annyit közölt a Testülettel, hogy a rendőrök a szonda megfűjását követően annyit közöltek vele, hogy „milyen szerencsés”, de ezt a kijelentést a rendőrség tagadta dokumentumaiban.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés c) pontja szerint továbbá a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során „a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a

közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti”.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdésének c) pontja a légzésminta vételéhez a közlekedésrendészeti jellegű ellenőrzésen kívül különösebb feltételt nem állít, hiszen a bűncselekmény, szabálysértés vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúját kizárólag a vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon történő egyéb mintaadáshoz kívánja meg.

Az említettekben következik, hogy a panaszos helyszínen való szondáztatása jogszerű volt, a rendőrök megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

d) A panaszos járművét is átvizsgálták a rendőrök.

A vizsgálatról a panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy az egyik rendőr hátrament a gépjármű hátuljához, kinyitotta annak ajtaját, mire a rakodótérben található, a panaszos vállalkozásához használt kellékek kidőltek. A rendőr megkérdezte a panaszost, hogy milyen drogot szállít, azonban a panaszos ezen „kínjában” már csak mosolyogni tudott. Közölték vele, hogy kipakoltatják a buszt, mire a panaszos mondta, hogy álljanak neki. Eközben a másik rendőr a kesztyűtartót kinyitotta, de oda se ment megnézni, hogy mi van a kesztyűtartóban. Ez a panaszos megítélése szerint mind tudatosan, megalázóan a személye ellen irányult.

A rendőrség a Testületet úgy tájékoztatta a foganatosított intézkedésről, hogy a rendőr átvizsgálta a gépjármű csomagterét is, ahol közbiztonságra különösen veszélyes eszköz és egyéb tiltott tárgy nem került elő. A rendőrök a gépkocsit a lehetőségekhez mérten kívülről, szemrevételezéssel vizsgálták át, közbiztonságra különösen veszélyes eszköz és egyéb tiltott tárgy nem került elő. A jármű átvizsgálását az illegális migráció mértéke is megkívánta, illetve azok az információk, amelyek szerint a jogellenesen hazánkban tartózkodó menekülteket ilyen és ehhez hasonló járművekkel szállítják, csempészik. Az intézkedő rendőrök emellett megjegyezték, hogy nem kérdezték meg a panaszostól, hogy milyen drogot szállít és nem mondták neki azt, hogy kipakoltatják a buszt, a kesztyűtartót is a panaszos nyitotta ki, amelynek tartalmáról a rendőrök szemrevételezéssel győződtek meg.

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A rendőri iratokban fellelhető tájékoztatás szerint a gépkocsi átvizsgálására azért került sor, mert a jármű átvizsgálását az illegális migráció mértéke megkívánta, illetve azok az információk, amelyek szerint a jogellenesen hazánkban tartózkodó menekülteket ilyen és ehhez hasonló járművekkel szállítják, csempészik.

A panaszos járművének átvizsgálása több szempontból is indokolatlan volt. Először is a rendőrség jelen állítását semmilyen bizonyítékkal nem tudta megalapozni, hogy mi alapján feltételezhetette azt, hogy a panaszos illegális menekülteket csempész, főleg úgy, hogy csupán

kisebbségi közlekedési szabálysértés miatt állította meg a panaszost, igazoltatta, majd feljelentést tett vele szemben. Másrészt pedig a panaszos személyazonossága is szinte azonnal megállapítható volt, valamint semmiféle közrendet, vagy közbiztonságos fenyegető veszély nem állt fenn az intézkedés foganatosításakor.

Erre tekintettel a Testület indokolatlanként és jogszerűtlenként értékelte a panaszos gépjárművének átvizsgálását, így sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a közlekedésrendészeti intézkedést egy körforgalomból kihajtva, attól kb. 5 méterre végezték el, ahol többen tartózkodtak, így látták az intézkedést.

A panaszos az intézkedés során jelezte a rendőröknek, hogy az út szűk, ezért érdeklődött felől, hogy nem lehetne-e úgy megállni a kocsival, hogy elférjenek mellettük az autók, és lehetőség szerint ne bámulja mindenképp őket. A rendőrök a panaszosi kérést végig hallgatva el kezdtek kiabálni, és azt hajtogatták, hogy ők azt csinálnak, amit akarnak és oda állnak, ahová akarnak.

A rendőrség állítása szerint a panaszos az intézkedés elején nem kérte meg a rendőröket arra, hogy menjenek kicsit távolabb attól a helytől, ahol megálltak, hanem kritizálta és kifogásolta azt, hogy a szolgálati gépjármű, amin a fényhíd be volt kapcsolva, miért a forgalomtól elzárt területen áll. Ennek okaként elmondták neki, hogy ez azért van így, hogy a forgalom akadálytalanul haladhasson.

Sem a Rendőrségről szóló törvény, sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés foganatosításának helyével, és a megállítás módjával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon. A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy egy forgalmasabb helyen végzett intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet. Ugyanakkor jelen esetben sem a panaszból, sem a rendőri jelentésekből nem derül ki az, hogy a panaszos valóban jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számára megalázó.

A Testület a fentiek alapján úgy foglalt állást, hogy a megállítás helye és módja tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült.

4) A Testület ezt követően megvizsgálta a rendőrök szolgálati fellépésének módját.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük

szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

a) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során a rendőrök kiabáltak vele, összemosolyogtak a válaszaiban.

A rendőri jelentések egybehangzóan arról szólnak, hogy a panaszos az egész intézkedés során kiabált, ordított velük, káromkodott, becsmérelte őket és hozzátartozóikat, a rendőrséget, nem működött együtt a rendőrökkel.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök hangneme tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri jelentések egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület feloldani nem tudta, a Testület a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

b) A panaszos állítása szerint az intézkedés végén az egyik rendőr rátámadt és meg is fenyegette őt.

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedés végeztével, miután visszaadták a panaszosnak az iratait, be akart szállni a gépjárművébe, ám ekkor az egyik rendőr odarohant hozzá annak ellenére, hogy a társa kézzel húzta vissza. A rendőr a panaszos állítása szerint meg akarta őt támadni, a gépjármű ajtaját a panaszos fellépő lábára csapta és vérben forgó szemekkel közölte, hogy most megnézheti magát, „kicsináltatja” és majd „utazik rá” az egyenruhában és a civil szférában is.

A rendőri jelentések egyetértenek abban, hogy ilyen magatartás tanúsításáról a rendőrség részéről szó sem volt.

A Testület a panaszos és a rendőri előadásban tapasztalható ellentmondást a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök birtokában nem tudta feloldani, így nem tudott megalapozott döntést hozni tekintetben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

5) A Testület vizsgálatának tárgyává tette a Győri Rendőrkapitányságon történeteket is.

A panaszos elmondása szerint a történetek után bement a Győri Rendőrkapitányságra, hogy panaszt tegyen, de ekkor azt tapasztalta, hogy a két rendőr járőr már oda a panaszos előtt megérkezett és figyelmeztették az előjárójukat, hogy nemsokára megjelenik a panaszos a rendőrkapitányságon. Az előjáró arrogánsan közölte vele, hogy látatlanban is a két járőrnek hisz, egyebekben nem ér rá arra, hogy a panaszát rögzítse. A panaszos két óra várakozás után ismét megkérte a portást, hogy szóljon az előjárónak, aki üvöltve kirohant, miközben egy papírt lobogtatott a kezében, hogy előállítottak valakit és nem ér rá arra, hogy rögzítse a panaszát. A panaszos ekkor közölte vele, hogy nem követett el bűncselekményt, nincs előzetes letartóztatásban és nem is a beosztottja. Kikérte a vele szemben alkalmazott hangnemet, mire a rendőr előjáró vérben forgó szemmel rávágta az ajtót és távozott. A panaszos elmondta, hogy a továbbiakban nem látta értelmét annak, hogy a rendőrkapitányságon várakozzon, ezért elhagyta az épületet.

A rendőrségi iratokból kiderül, hogy panaszos 2013. október 20-án, 15 óra 30 perc körüli időben érkezett a Győri Rendőrkapitányságra hogy panaszt tegyen. A helyszínen egy r. zls. azonnal felvette a kapcsolatot a férfivel, akinek feljegyezte a személyes adatait. A panaszos elmondta, hogy két rendőr megállította őt, és megbüntették, és az a két rendőr agresszív volt vele szemben. Elmondta, hogy ő csak 4 utcát haladt a gépkocsival olyan módon, hogy a kocsiban lévő kisgyermeket nem kötötték be és ültették bele a biztonsági gyermekülésbe, de a felesége be volt kötve és úgy fogta a kisgyermeket. A panaszost r. zls. tájékoztatta, hogy a panaszát rögzíteni fogja, azonban arra kicsit várnia kell, mert egy körözött személy elfogásában intézkedik. Ezen közlését nehezen, de tudomásul vette a panaszos. Kb. 16 óra körül, a 3. sz. objektumőr telefonon tájékoztatta r. zls-t, hogy a panaszos személy távozni akar, amikor r. zls. ismét felvette vele a kapcsolatot, tájékoztatta, hogy továbbra is várnia kell, mivel az őrizettel kapcsolatos intézkedések folyamatban vannak. Ezt sértődve nem kívánta tudomásul venni, majd amikor ismét felhívta a panaszos figyelmét a további, maximum fél óras várakozásra, akkor az közölte a rendőrrel, hogy nem a főnöke. Ezután néhány perc múlva elment az épületből. A szóbeli meghallgatás során felhívta a rendőr a figyelmét az egyéb panasztételi lehetőségekről (FRP, Ügyészség), amelyet a rendőr úgy ítélte meg, hogy nem vett tudomásul a panaszos. A panaszos szóbeli meghallgatását és a vele történő kommunikációt hallotta és látta C. Á. r. ftörm. és E. A. r. örm.

A panaszfelvétel módjáról sem az Rtv., sem pedig a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz *expressis verbis* rendelkezéseket, így ha a rendőrség intézkedési kötelezettségét tágan értelmezzük, akkor ebbe a körbe tartozik a panaszfelvétel.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség, a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Jelen esetben, az Rtv. 24. §-ában rögzítettek is relevanciával bírnak, amely szerint a rendőr köteles

a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

Tekintettel arra, hogy a panaszfelvételtől hivatalos feljegyzés is készült, a Rendőrkapitányságon intézkedő r. zls. kétszer is tájékoztatta a panaszost, hogy kis türelmét kéri, fel fogják venni a panaszt, **így erre tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet**, hiszen a panaszos szabad akaratából távozott a kapitányság épületéből, ő döntött úgy, hogy nem vár. A csatolt iratokból megállapítható, hogy a panaszos megkapta a kellő mértékű tájékoztatást a panasztétel vonatkozásában, de azt nem tudja megállapítani a Testület, hogy a tájékoztatás hangneme milyen volt, tekintettel a bizonyítási eszközei korlátozott voltára, **így a tájékoztatás módját tekintve a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga (a hangnem tekintetében) nem állapítható meg. A Testület emellett megállapította, hogy a rendőrséget nem terheli mulasztás – a fentebb kifejtettekre tekintettel – a panasz felvétel vonatkozásában, hiszen a hivatalos feljegyzés, mint okirati bizonyíték tanúsítja, hogy a panaszossal szemben, személyi adatai felvételét és a bejelentés alapjául szolgáló intézkedés leírását megkezdték, de türelemre szólították fel a panaszost a teljes panasz rögzítése vonatkozásában, amelynek a panaszos nem tett eleget, távozott a helyszínről.**

IV.

A Testület vizsgálat alá vonta a 2013. október 20-án, a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést, amelyről megállapította, hogy a rendőrök jogszerűen és kellő jogalap birtokában vonták a panaszost intézkedés alá, így a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem érte sérelem az intézkedés foganatosítása miatt. Az igazoltatás során nem érte sérelem a panaszos személyes adatokhoz fűződő jogát, hiszen az igazoltatás a közlekedésrendészeti intézkedés szükségszerű velejárója. Nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mert a rendőrök az intézkedés során légzésmintát vettek tőle. Nem szenvedett sérelmet a panaszos emberi méltósághoz való joga azért, mert a rendőrök egy körforgalom kijárata után kb. 5 méterre vonták közlekedésrendészeti intézkedés alá úgy, hogy azt mások is láthatták. Azonban a Testület indokolatlannak és jogszerűtlennek minősítette a panaszos járművének átvizsgálását, hiszen arra semmiféle jogszabályi felhatalmazása és kellő indoka nem volt a rendőröknek, ezért a Testület álláspontja szerint csekély fokban sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület nem tudta feloldani a rendőri és panaszosi állítások között feszülő ellentmondást a rendőrök által használt hangnem, a támadás kifejtése és a fenyegetés vonatkozásában, ezért a Testület úgy döntött, hogy nem állapítható meg a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának a sérelme a fentebb meghatározottakra tekintettel. A rendőrkapitányságon tapasztaltak tekintetében pedig megállapította a Testület, hogy a rendőrök nem mulasztottak a panaszos sérelmére, valamint azzal, hogy a panaszos nem várta meg, hogy felvegyék a panaszát, hanem elment az épületből a Testület nem tartotta megállapíthatónak a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. június 12.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTÉSTÜLET